

Dia Internacional de la Tolerància: Cap a un Entorn Escolar Lliure de Bullying per a la Comunitat LGTBQ+ a Espanya

La Declaració de Principis sobre la Tolerància la defineix com "l'harmonia en la diferència"

Dia Internacional de la Tolerància

El Dia Internacional de la Tolerància va néixer el 1996, quan l'Assemblea General de l'ONU va convidar els estats a celebrar-lo com una manera de destacar la importància de la comprensió mútua entre cultures i pobles. La cooperació internacional en la resolució de diferents problemes, respectant els drets humans i les llibertats fonamentals, és el principi essencial de la Carta de les Nacions Unides i de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Per sobre de tot, en aquest dia se celebren les diferències, la comprensió i el respecte. Però, més enllà d'això, l'ONU descriu, a través de la UNESCO, la tolerància com una cosa més que un deure moral; és un requisit polític i legal, quelcom que els estats han de defensar activament. La Declaració de Principis sobre la Tolerància la defineix com "l'harmonia en la diferència" (Declaració de Principis sobre la

Tolerància, Art. 1.1).

En aquest sentit, la tolerància no només s'expressa cap a diferents cultures, sinó també cap a persones considerades diferents, incloent-hi aquelles que poden ser marginades per qualsevol raó. Això inclou la població LGTBQ.

rtve.(2023).
<https://www.rtve.es/noticias/20230628/radiografia-lgtbi-espana/2450664.shtml>

Drets LGTBQ+ a Espanya

Espanya ocupa el 4t lloc en el rànquing de drets de la població LGTBQ+ segons el Rainbow Map. Tanmateix, en termes de legislació, delictes d'odi i discursos d'odi, com es reflecteix a les notícies i les campanyes polítiques, encara hi ha mancances. Tot i que la igualtat i la no discriminació semblen molt desenvolupades sobre el paper, la

realitat sembla diferent quan es miren els casos individuals.

Segons l'informe sobre l'estat de l'educació LGBTI+ presentat per la Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Trans, Bisexuals, Intersexuals i més (FELGTBI+), un 22,8% de les persones LGBTI+ ha patit en alguna etapa educativa algun tipus d'acte d'odi LGBTIfòbic (Estat de l'educació 2024, p. 36).

La situació dels nens LGBTI+ a les escoles

Actualment, a Espanya, el nombre de nens que s'identifiquen amb el col·lectiu és d'un 20-26%. En una classe d'institut típica de 30 alumnes, això significa que unes 6-7 persones serien de la comunitat LGBTI+. Aquest percentatge és significatiu en relació amb altres anys, quan era al voltant del 15%. Tanmateix, malgrat l'augment, molts nens encara troben complicat expressar la seva identitat sexual o de gènere per por al rebuig dels companys.

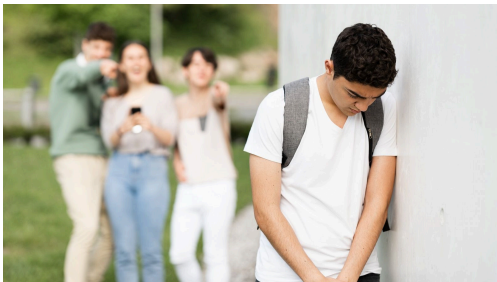
Segons una enquesta de la mateixa FELGTBI+, un 24,9% de la població jove LGBTI+ d'entre 18-24 anys (anomenats sovint Generació Z) va patir actes d'odi durant la seva etapa educativa. Els actes d'odi inclouen quatre tipus d'accions: l'assetjament, la

discriminació, les agressions físiques i el ciberassetjament. UNICEF defineix el bullying com la persecució física i/o psicològica que un estudiant exerceix contra un altre de manera negativa, contínua i intencionada. Així doncs, es podria concloure que el bullying, entès com a tal, inclou els tres primers tipus d'actes d'odi: l'assetjament, la discriminació i les agressions físiques.

L'assetjament escolar perjudica greument els nens, no només en termes d'educació —ja que els nens perden les ganes d'anar a l'escola i per tant es van quedant enrere en els estudis— sinó que també són més propensos a patir solitud, insomni i depressió. Pel que fa als nens del col·lectiu LGBTI+, el bullying pot afectar també el seu sentiment d'identitat, causar-los incomoditat amb ells mateixos i fins i tot portar-los a reprimir les seves emocions per encaixar. Quan aquests nens es fan grans, es converteixen en adults que tenen dificultats per identificar les seves emocions i, per tant, per establir relacions amb els altres.

En una entrevista amb el diari El Mundo, Juan Naranjo explica com el bullying va arribar a confondre la seva identitat: "se'ns transmet la idea que el que som és erroni, alguna cosa que

està malament, que no hauria de ser així." Això el va afectar al créixer, fent difícil la seva adolescència. Ell afirma que el bullying és una cosa que mai es supera del tot; simplement es fa veure que s'ha superat. Això il·lustra els terribles efectes a llarg termini que pot tenir l'assetjament escolar.

rtve. (2022).
<https://www.rtve.es/noticias/20220709/fracaso-escolar-alumnos-lgtbiq/2386216.shtml>

Què ha fet Espanya respecte a això?

Com ja s'ha esmentat abans, el bullying pot fer molt de mal a nens en edats tan primerenques on encara s'estan formant com a persones. És responsabilitat de les escoles assegurar entorns segurs per al desenvolupament de les activitats educatives i de la infància.

A Espanya, el govern va aprovar el 2023 la llei 4/2023 per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per a la garantia dels drets de les persones LGBTI. Aquesta llei busca garantir els drets de la comunitat en tots els àmbits de la vida, per assegurar que aquestes persones puguin viure l'orientació sexual, la identitat sexual, l'expressió de

gènere, les característiques sexuals i la diversitat familiar amb plena llibertat (BOE 1/03/2023).

Aquesta llei inclou una sèrie d'articles que tracten especialment el tema de l'educació, com l'article 79.4, que en el seu apartat "e" regula l'ús de llibres de text que suposin una discriminació en termes d'orientació i identitat sexual, expressió de gènere o característiques sexuals. Un altre article molt important en termes de bullying és l'article 20, que tracta sobre la diversitat LGBTI en l'àmbit educatiu i especialment en factors curriculars. Aquest article preveu la inclusió del principi d'igualtat de tracte i la no discriminació en els currículums escolars, així com en la formació de professionals docents, sanitaris i jurídics perquè siguin capaços d'abordar millor la diversitat de gènere, sexual i familiar.

Tanmateix, aquestes previsions legals tenen un abast d'aplicació a molt llarg termini, cosa que genera preocupació sobre l'estat actual de la infància LGBTI. És clar que calen mesures per, estructuralment, assegurar que aquestes situacions d'assetjament desapareguin de tots els àmbits educatius d'una vegada per totes. També s'ha de tenir en compte que les generacions que ara mateix s'estan

formant en els centres escolars no pateixin aquestes situacions de violència.

Calen mesures per assegurar que els nens que avui van a l'escola demà hi vulguin tornar, sense por de ser atacats o menyspreats per ser diferents.

La importància de l'educació en la tolerància

Això passa, primer, per parlar-ne. Com més difusió hi hagi sobre el bullying i com més confiança tinguin els nens que el pateixen per comunicar-s'ho als seus adults de confiança, ja sigui familiars o personal docent, més fàcil serà eradicar la violència de les aules. Cal recordar a l'alumnat LGBTI que no hi ha cap culpa en ser diferent, i a la resta d'alumnes que cal valorar i respectar les persones pel que són.

Aquí entra l'educació en tolerància, inclusivitat i respecte. Cal fomentar espais educatius segurs, on no hi hagi lloc per a intoleràncies, injustícies, violència, discriminació o marginació.

Nara Mas Gertel

Estudiant d'Estudis Globals

Universitat Pompeu Fabra

Fonts de referència:

- «Acoso escolar | UNICEF». s. f. Accedido 7 de noviembre de 2024. <https://www.unicef.es/acoso-escolar-bullying>.
- AGENCIAS, RTVE es /. 2024. «Uno de cada cuatro jóvenes LGTBI ha sufrido acoso en su etapa escolar, según un informe». RTVE.es. 11 de septiembre de 2024.
<https://www.rtve.es/noticias/20240911/uno-cada-cuatro-jovenes-lgtbi-sufrido-acoso-etapa-escolar/16244751.shtml>.
- «BOE-A-2023-5366 Ley 4/2023, de 28 de febrero, para la igualdad real y efectiva de las personas trans y para la garantía de los derechos de las personas LGTBI.» s. f. Accedido 11 de noviembre de 2024.
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2023-5366>.
- «Bullying escolar o acoso: qué es, causas y cómo prevenir». s. f. Accedido 7 de noviembre de 2024.
<https://www.unicef.es/blog/educacion/acoso-escolar>.
- cogam, raul. 2023. «Informe LGTBfobia en las aulas 2021-22». Colectivo LGTB+ de Madrid. 14 de abril de 2023.
<https://cogam.es/informe-lgtbifobia-en-las-aulas-2021-22/>.
- Jefatura del Estado. 2013. *Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa*. Vol. BOE-A-2013-12886. <https://www.boe.es/eli/es/lo/2013/12/09/8>.
- «Juan Naranjo: “Las personas LGTBI nos enfrentamos a una violencia constante por ser quienes somos” | Líderes». s. f. Accedido 7 de noviembre de 2024.
<https://www.elmundo.es/papel/lideres/2020/12/26/5fe37e10fc6c833b2c8b458b.html>.
- «Mute al mito». s. f. FELGTBI+. Accedido 5 de noviembre de 2024. <https://felgtbi.org/mute-al-mito/>.
- Nations, United. s. f. «Día Internacional para la Tolerancia - ES | Naciones Unidas». United Nations. United Nations. Accedido 5 de noviembre de 2024. <https://www.un.org/es/observances/tolerance-day>.
- «Spain - Rainbow Map». s. f. Accedido 6 de noviembre de 2024. <https://rainbowmap.ilga-europe.org/countries/spain/>.
- «UNESCO Urges More Action to Combat Violence and Bullying at School | UN News». 2024. 6 de noviembre de 2024.
<https://news.un.org/en/story/2024/11/1156591>.

Publicat per

Amb el suport de

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors